

[Finans]

Warren Buffett (77) er verdens rikeste. Allerede som syvåring regnet han ut hvor rik han skulle bli.

Morten Ånestad og Justin Hession (foto), Lausanne, Sveits

Topp- møtet

4 02.346.14.00. Det er mitt nummer. Warren Buffett, «Oraklet fra Omaha», gliser. Foran ham på bordet står en kirsebærcola. I konferansesalen på prestisjeskolen IMD i Lausanne i Sveits sitter et tredvetalls journalister med både øyne og ører på stilker. Fjernsynskameraene går, det blinker i blitser, skolens og Buffetts sikkerhetsvakter vandrer i gangene, og over skolen svirrer et vakthelikopter. Velkommen til Warren Buffetts første Europa-turne.

– Call me! Og gjerne på noteringsoverføring, gjentar Buffett.

77 år gamle Warren Buffett fra Omaha i Nebraska er en stakket stund raus. Men det er ikke rausheten som har gjort ham til verdens rikeste person, med 62 milliarder dollar – eller 310 milliarder kroner – i anslått formue.

– Folk kjenner meg og mitt selskap i USA. Jeg er mindre kjent her, sier Buffett.

Berkshire Hathaway er tekstilselskapet

Warren Buffett startet oppkjøpet av i 1962. Forsikring er hovedområdet for selskapet med en markedsverdi på over 600 milliarder kroner. I tillegg styrer den 19 personer store administrasjonen i Omaha investeringer i en drøss av selskaper i et bredt spekter av bransjer.

Nå er Buffett og Berkshire Hathaway på jakt etter nye milliardinvesteringer. Også i Norge.

– Hvis du finner et selskap som tjener mer enn 75 millioner dollar før skatt, hvor eierne vil selge, og det er en business som jeg kan forstå, vil du få en kommisjon, sier Buffett til Dagens Næringsliv.

Han har allerede studert et par.

– Jeg har faktisk sett på ett eller to norske selskaper, sier Buffett, uten at han vil si mer om det.

Oppover er det få grenser for Warren Buffett. Berkshire Hathaway skal ha rundt 300 milliarder kroner tilgjengelig for investeringer, seks ganger mer enn StatoilHydros driftsresultat i årets tre første måneder. Men også Buffett startet i det små.

PÅ KJØPER'N. Denne uken møtte Warren Buffet pressen i sveitsiske Lausanne.

Jeg har faktisk sett på ett eller to norske selskaper

Besettelsen. Det var bestefaren som først vekket hans forretningsgener. Fra 1869 hadde familien eid en butikk i Nebraskas største by, Omaha, ved Missouris bredder i Midt-Vesten. Buffett bor fortsatt i Omaha i huset han kjøpte for 31.000 dollar i 1958 og som i dag sies å være verdt rundt 700.000 dollar. Han kjører Cadillac, har visstnok ikke mobiltelefon, og er heller ingen kløpper på datamaskin. Det eneste snev av luksus er Berkshire Hathaways privatfly.

Buffett startet allerede som seksåring med å kjøpe tyggegummi og cola fra bestefarens butikk for å selge det videre med fortjeneste i nabolaget. Brukte golfballer som han pakket inn i fint papir og solgte som nye, var også en gullkantet forretning. Colaen har han holdt fast ved siden. Berkshire Hathaway er storaksjonær i Coca-Cola Inc., og der Buffett viser seg, er aldri kirsebærcolaen langt unna.

– Det er ikke farlig om dere drikker, bare dere åpner boksen, fortalte Buffett journalister i Frankfurt tidligere denne uken, vel vitende om at hver åpnet cola gjør ham enda litt

Navn: Warren Buffett

Alder: 77

Status: Gift, tre barn.

Yrke: Investor, hovedeier Berkshire Hathaway.

Aktuell: Verdens rikeste med estimert formue på 62 milliarder dollar, ifølge magasinet Forbes. Er på Europa-tur for å finne europeisk investeringer. Vil gi mesteparten av sin formue til Bill & Melinda Gates Foundation.

[Toppmøtet]

➔ rikere. Penger og business synes å ha vært en besettelse fra barnsben av.

Da den litt skye og funderende Warren Buffett som syvåring ble langtidssyk, brukte han tiden på å regne seg frem til hvor rik han skulle bli, ifølge biografien «Buffett: The making of an American Capitalist», skrevet av Roger Lowenstein.

Han lovet å bli millionær før fylte 30.

Interessen for aksjer ble vekket av faren som var aksjemegler, og sin første aksje kjøpte han som elleveåring. I 1942 flyttet familien til Washington etter at faren ble valgt som republikansk kongressmedlem. Der fortsatte Buffett med business. 13 år gammel tjente han 800 kroner i måneden på å levere 500 Washington Post før skoletid, og året etter brukte han sparepengene på kjøp av jordbruksjord for utleie. Etter først å ha avlagt en universitetseksamen i Nebraska, reiste han til New York og Columbia Business School. Der kom han under vingene til legendariske Benjamin Graham, som sverget til verdibasert aksjeanalyse. Han slo snart sin læremester i tolkning av tabeller og grafer.

Buffetts forhold til foreldrene skal aldri ha vært godt. Han delte ikke foreldrenes kristne tro, og morens stadige utbrudd under migreanfall slet på den unge Warren.

Ikonet. Hedgefondforvalteren Guy Spier har sammen med en venn betalt over tre millioner kroner for en fire timer lang lunsj med Buffett på New York-restauranten Smith & Wollensky – et tradisjonelt amerikansk steakhouse. Millionene går ikke til Buffett, men til en veldedig stiftelse.

– Det er verdt hver dollar. Jeg kommer til å lære mer av dette enn noen business-skole, sier New York-baserte Spier.

I over ti år har filosofi- og økonomiutdannede Guy Spier fulgt «Oraklet fra Omaha» og hvert år drar han på Buffetts legendariske vekselmøter i Omaha.

– Datoen for den årlige generalforsamlingen i Berkshire Hathaway er merket av i lang tid. Jeg har vært der over ti ganger, sier Spier.

Spier bruker mye tid på å studere Buffetts investeringer, men det er ikke hans verdibaserte analysemetoder som imponerer Buffett mest.

– Han har vist en annen side av kapitalismen. At det går an å drive forretninger uten å få fiender og samtidig ha begge føttene plantet på jorden, sier Spier.

– Han bor i det samme huset i Omaha, han kjører bil, og dukker opp i bursdagsselskaper. Han fikk meg til å endre mitt liv, sier Spier.

Dette året samlet generalforsamlingen til Berkshire Hathaway, eller «Kapitalistenes Woodstock», 31.000 mennesker fra hele verden. Selve generalforsamlingen i det opprinnelige tekstilselskapet, er fort unnagjort. Det er etterpå showet starter. Da er det klart for spørsmålsrunde, med Warren Buffett og hans 84 år gamle kollega og advokat Charlie Munger på podiet. Buffett serverer one-linere, analyser og morsomheter, mens Munger for det meste nikker og bifaller sjefen. Over fem timer varte årets show.

– Jeg forsto mer av religion etter at jeg lærte om Warren Buffett, sier Guy Spier til Dagens Næringsliv.

For det meste er det den vanlige amerikaner som har tjent tusener om ikke millioner av dollar som sitter i salen. I hjembyen Omaha har han gjort en drøss av familier til dollarmillionærer. De siste 20 årene har aksjene i Berkshire Hathaway i gjennomsnitt steget med 20 prosent i året, og banket alle indekser det er naturlig å sammenligne med. Ikke rart han er populær.

Svinger pisken. – Det finnes flere banker i verden enn det finnes banksjefer. Tenk på den dere.

Buffett drar gliset igjen og myser over brillene mot journalistene i Lausanne. Det er mulig Buffett har få fiender, men han er i alle fall ikke redd for å peke på det han mener er krittikkverdige.

Nå står han gjeldfri og titter på et finans-

IKON. Under årets generalforsamling i Berkshire Hathaway kunne deltagerne skue dette portrettet av Buffett. FOTO: AP/SCANPIX

SULTEN. Hedgfondforvalter Guy Spier betalte tre millioner kroner for å spise lunsj med Warren Buffet. FOTO: KRISTINE NYBORG

TV-KJENDIS. I USA er Warren Buffett så kjent at han spiller seg selv i tv-serier, som her i «All My Children» med skuespiller Susan Lucci (til venstre) og Jill Larson.
FOTO: REUTERS

DEMOKRAT. Warren Buffett er demokrat, og har gitt sin støtte til både Hillary Clinton og Barack Obama.
FOTO: AP/SCANPIX

MODERAT. Warren Buffett har bodd i dette huset i Nebraska siden 50-tallet.
FOTO: ØRJAN F. ELLINGVÅG

Han har vist en annen side av kapitalismen

marked som er preget av krise, høye renter, galopperende matvare- og råvarepriser. Han gir avanserte finansprodukter og banksjefer som ikke forstår risiko ansvaret for deler av krisen finansverdenen har havnet i. Med sin enkle filosofi om å holde seg borte fra selskaper han ikke forstår og ikke drive med tungt gjeldsfinansierte oppkjøp, unngikk Buffett både Enron, it-boblen og den pågående kredittkrisen. Han forstår ikke professorer og businesskoler som bruker timevis på ubrukelig undervisning.

– Jeg har aldri forstått de som prøver å undervise i effektiv markedsteori. Du går inn i et klasserom og ser alle de forventningsfulle ansiktene. Også sier du at alt er priset rett, ler Buffett. Han er opptatt av to ting: verdivurdering av et selskap og analyse av markedet. Analysen vil han gjøre selv. Uten hjelp av overbetalte aksjemeglere og hedgefondforvaltere. Buffett kan heller ikke skjønne hvorfor rike skal betale mindre skatt enn vanlige folk og har brukt seg selv som eksempel og president Bush som skyteskive for det han mener er et lite rettferdig skattesystem. Buffett er en svoren demokrat, men vil ikke si om han vil ha Barack Obama eller Hillary Clinton inn i Det hvite hus.

– Begge er fremragende kandidater. Jeg fortalte begge at jeg ville støtte dem før de erklærte sitt kandidatur, sier Buffett.

Tross sin nærmest ikonaktige stilling i det amerikanske samfunn unngår ikke Buffett kritikk. En dose fikk han etter at Berkshire Hathaway investerte milliarder i det kinesiske oljeselskapet PetroChina som blant annet er storinvestor i krigsherjede Sudan. Nå er Buffett ute av PetroChina, selvfølgelig med milliardgevinst.

– Jeg liker ikke alt våre selskaper driver med, sier Buffett.

Kjærlighet og lykke.– Er du lykkelig? Og hvordan føles det å være verdens rikeste person?

– Ja, jeg er lykkelig, svarer Buffett den østeuropeiske journalisten – og ler – før han fortsetter.

– Mine barn behandler meg ikke med mer respekt, og jeg plukker ikke opp regningen oftere.

Det fikk datteren Susan oppleve da hun sto i et parkeringshus uten penger. Faren forlangte først at datteren skrev ut en sjekk på 20 dollar før han ordnet opp. Tre barn har Warren Buffett fra ekteskapet med Susan Thompson som

[Toppmøtet]

HK. Bygningen der Berkshire Hathaway har sine kontorer. FOTO: ØRJAN F. ELLINGVÅG

Berkshire Hathaway

- Hovedkontor i Omaha i delstaten Nebraska. Warren Buffett startet oppkjøpet av tekstilselskapet i 1962. I dag er selskapet et holdingselskap.
- Hovedvirksomheten er innen forsikring. Rundt femti prosent av selskapene er familieselskaper som er kjøpt opp av Berkshire Hathaway.
- Berkshire Hathaway har rundt 220.000 ansatte i selskapene de helt eller delvis eier. Administrasjonen i holdingselskapet teller imidlertid bare 19 personer.
- Har store eierandeler i selskaper som forsikringsselskapene Geico og General Re, moteselskapet Fruit of the Loom, American Express, Coca-Cola, Kraft Foods og The Washington Post i tillegg til en rekke selskaper i et bredt spekter av bransjer.

De må vite
hva de skal
gjøre i
morgen
om noe
hender
med meg
i dag

han giftet seg med i 1952. Hver av de tre barna fikk 10.000 dollar da avsluttet college. Da barnebarnet Nicole, som er adoptert av Warren Buffetts sønn Peter, i 2006 kritiserte bestefaren for sparsommelighet, tok Warren Buffett offentlig avstand fra sitt barnebarn.

– Jeg har hverken juridisk eller følelsesmessig adoptert deg som mitt barnebarn, heller ikke har resten av min familie adoptert deg som niese eller søskenbarn, skrev Warren Buffett i en kommentar.

Og fra en Berkshire Hathaway-representant kom det enda hardere ord.

– Nicole er ikke Mr. Buffetts barnebarn. Hun er datteren av en tidligere svigerdatter som var gift med hans sønn i bare ti år.

Susan og Warren Buffett ble aldri skilt, selv om Buffett fra 1979 har levd sammen med en annen kvinne, latvisk fødte Astrid Menks. To år tidligere reiste Susan Thompson Buffett til San Francisco for å satse på en sangkarriere. Skuffelsen over bruddet gikk snart over for Warren Buffett, og de to hadde svært nær kontakt helt til Susan døde for fire år siden. Så tett var forholdet at Buffetts julekort var signert av

KAMERATER. Under fjorårets generalforsamling i Berkshire Hathaway spilte Warren Buffett bordtennis med sin gode venn, Bill Gates.

FOTO: AP/SCANPIX

både han selv og hans to kvinner, Susan og Astrid.

Det var Susan som først ble kjent med Menks. Susan skal ha sunget i restauranten hvor Astrid Menks arbeidet som kelner, og Susan oppfordret Astrid å flytte inn da hun reiste til San Francisco. Hver dag skal Susan og Buffett snakket sammen, og de reiste ofte på turer sammen. Da var det Astrid Menks som pakket kofferten med nystørkede skjorter til Buffett. Etter Susans død giftet Warren Buffett seg med Astrid Menks, som er kjent for å jakte like iherdig på gode kjøp i lokale butikker som mannen jakter på billige aksjer.

Etter den 15 minutter lange vielsen i datterens Susans hjem, på hans 76-årsdag ifjor, feiret paret vielsen på den lokale restauranten. Giftingen ble kjøpt i den lokale smykkeforretningen som er eid av Berkshire Hathaway, en gifting datteren Susan er sikker på at faren fikk forhandlet seg frem rabatt på.

– Jeg er så takknemlig. Hun elsker ham og tar vare på ham. Om Warren ikke hadde hatt en cent, ville hun likevel vært hos ham, uttalte Buffetts datter Susan etter vielsen.

Men Buffett skal ikke være en enkel mann å leve med, ifølge en av britiske The Guardians kilder.

– Han er bare forretninger. Han lever, han puster og han sover med forretninger, biortsett fra noen slag bridge om kvelden.

Bridge og familiekrangler. Familien betyr tilsynelatende mye for Buffett. Og familieselskaper. Rundt halvparten av selskapene i Berkshire Hathaways portefølje er tidligere familieselskaper. Ofte ringer kranglende barn i andre- og tredjegerasjon til Buffett og Berkshire Hathaway for å få hjelp til arveoppjøret.

– En ung kvinne ringte til meg, og jeg likte henne faktisk. Jeg spurte henne: Vil du vinne eller vil du at din bror skal tape? Hun tok et minutt pause, før hun sa: Ikke tenk på det. Kom ned og snakk med oss. Hun ville ikke vinne. Hun ville at han skulle lide, forteller Buffett.

Når Buffett ikke løser familiekrangler med milliarder til arvingene, bruker han mye tid på sin hobby, kortspillet bridge.

– Jeg var oppe i huset til Bill i sist uke. Jeg brakk en tå der. Jeg skal saksøke ham, sier Buffett.

Bill er Bill Gates, verdens tredje rikeste, og Buffetts bridgepartner. På nettstedet Bridge-BaseOnline har Buffett kallenavnet T-Bone etter favorittretten, mens Bill har valgt Challenger. Begge spiller store turneringer, og begge er sponsorer av bridgeturneringer. I september – like før golfens Ryder Cup – arrangeres bridgens svar, Buffett Cup i Louisville, Kentucky. Opptil 12 timer i uken bruker Buffett på sin bridgehobby, og han skal en gang ha påstått at et fengselopphold ikke ville være skremmende så lenge han hadde med seg tre bridgespillere i cellen.

– Bill og jeg er ekstremt gode venner, sier Buffett.

Så gode venner er de at Buffett har testamentert store deler av sin formue til Bill & Melinda Gates Foundation. I første omgang var det meningen at en stiftelse opprettet av hans første kone Susan skulle få pengene. Gaven til Gates-stiftelsen er den største som noensinne er gitt av en privatperson. Hans barn

har han lovet nok til at de kan klare seg godt resten av livet. Buffett selv innser at hans karriere går mot slutten.

Arven og kulturen. – Det er alt vi snakker om. De må vite hva de skal gjøre i morgen om noe hender med meg i dag. Og det vet de, sier Buffett.

Ifølge Buffett er det tre personer styret har på blokken. Han prøver å roe dem som tror at aksjekursen i Berkshire Hathaway vil falle med ti prosent den dagen Warren Buffett dør. Buffett snakker om kulturen

– Wal-Mart var Sam Walton. Det er det ikke mer. Det er institusjonalisert. Berkshires kultur er institusjonalisert, og vi har flotte folk som skal etterfølge meg. Men ikke for tidlig, ber Buffett.

morten.anestad@dn.no

Kilder: Dagens Næringsliv, New York Times, Washington Post, The Guardian, The Times, ABC News, Berkshire Hathaways hjemmesider, Warren Buffett Bridge Cup, Wikipedia, Fortune